

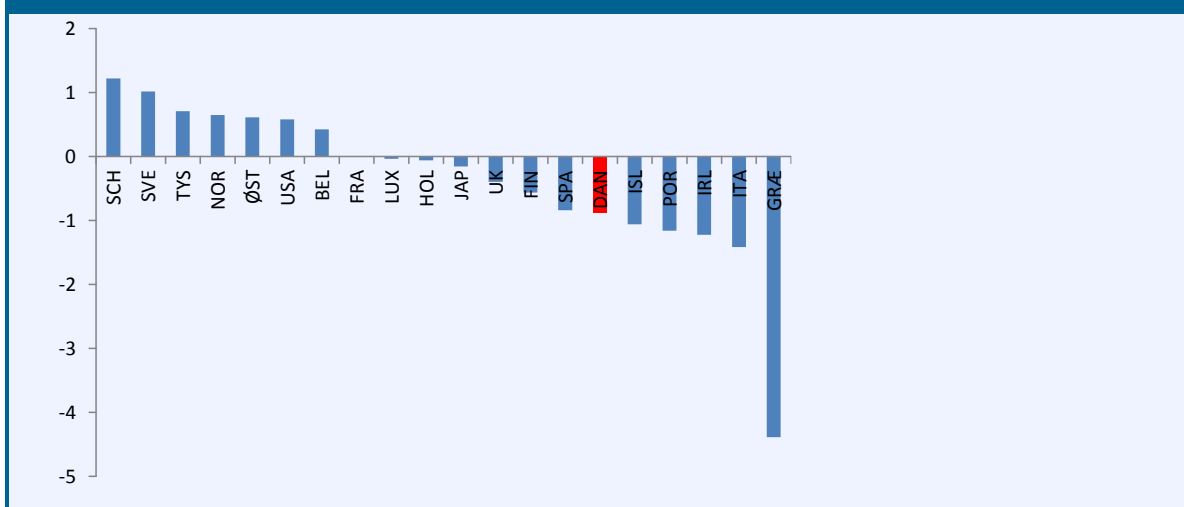
BNP-vækst 2007-2012 i 20 rige lande:

Dansk økonomi blandt de dårligste til at komme ud af krisen

De nyeste tal for BNP-væksten i 2012 viser, at dansk økonomi er blandt de hårdest ramte af den økonomiske krise. Blandt en gruppe på 20 lande bestående af EU15-landene samt Schweiz, Norge, Island, USA og Japan havde Danmark den 6. laveste gennemsnitlige vækst fra 2007 til 2012. Kun de gældsplagede lande Island, Portugal, Irland, Italien og Grækenland oplevede lavere vækst. Den økonomiske vækst i Danmark udgjorde i gennemsnit årligt -0,9 pct. i perioden. De seneste tal for 2012 peger samtidig på, at dansk økonomi hænger fast i negativ vækst sammen med især de gældsplagede sydeuropæiske lande. I 2012 faldt dansk BNP således med 0,5 pct. Til sammenligning blev væksten i en række andre europæiske økonomier som Tyskland, Irland, Østrig, Sverige og Schweiz 0,7-1 pct. Uden for Europa peger de nye tal på, at væksten er tiltaget yderligere, nemlig til 2 pct. i Japan og 2,2 pct. i USA. Væksten i udlandet ligger dog samlet set fortsat væsentligt under sit "normale" niveau. I takt med at konjunkturerne normaliseres, afhænger væksten især af produktivitetfremskridt og fremgang i arbejdsstyrke og beskæftigelse. Det er velkendt, at den danske produktivitetsvækst igennem en længere årrække har været skuffende. Finansministeriets seneste fremskrivning af den økonomiske vækst i Danmark peger på, at den gennemsnitlige vækst i tiåret 2011-2020 vil blive ca. 1½ pct., mens der for OECD-landene som helhed er udsigt til en gennemsnitlig vækst på ca. 2,1 pct. årligt svarende til, at dansk økonomi i 10-året opbygger et BNP-efterslæb på godt 6 pct. Finansministeriets opgørelse indregner effekterne af både demografiske forskydninger, som vil trække den danske vækst ned, og en række reformer - herunder skattereform, reform af førtidspension og fleksjob samt tilbagetrækningsaftalen mv. - som vil trække væksten op.

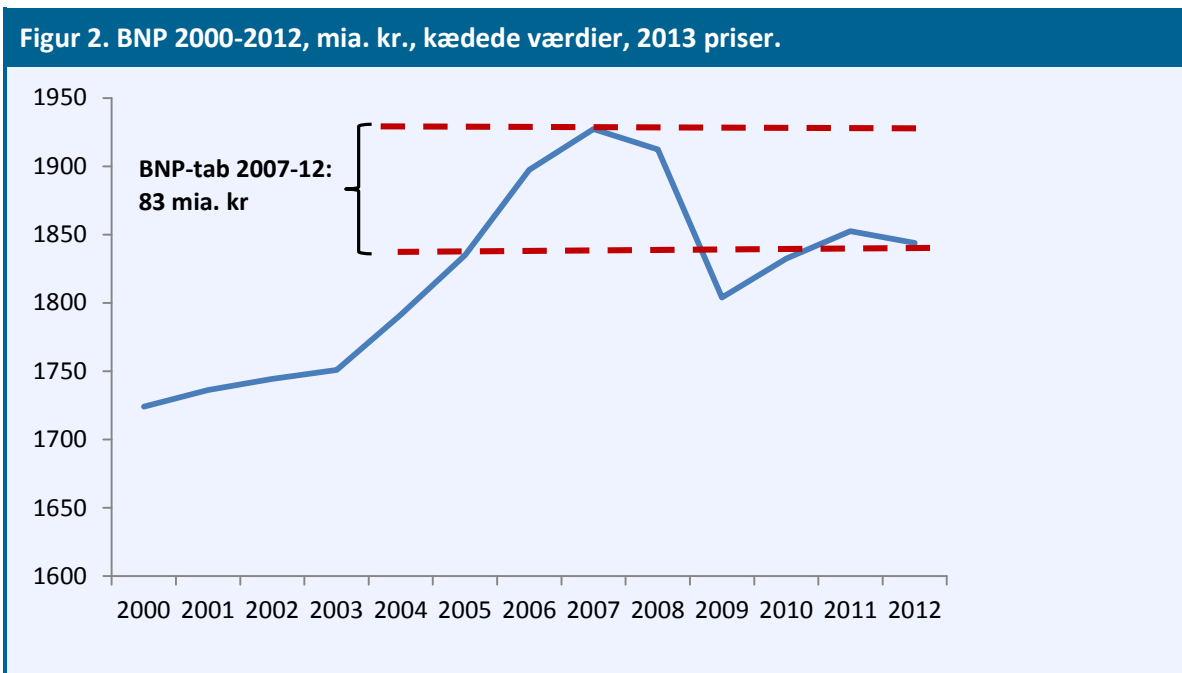
En foreløbig status baseret på de nyeste tal for BNP-væksten i 2012 viser, at dansk økonomi er blandt de hårdest ramte af den økonomiske krise. Blandt en gruppe på 20 lande bestående af EU15-landene samt Schweiz, Norge, Island, USA og Japan havde Danmark den 6. laveste gennemsnitlige vækst fra 2007 til 2012, idet kun de gældsplagede lande Island, Portugal, Irland, Italien og Grækenland oplevede lavere vækst. Den økonomiske vækst i Danmark udgjorde i gennemsnit årligt -0,9 pct., mens væksten i bl.a. Schweiz, Sverige, Tyskland, Østrig, USA og Belgien lå i intervallet 0,6-1,2 pct., jf. figur 1.

Figur 1. Gennemsnitlig årlig BNP-vækst 2007-2012, pct.

Kilde: Eurostat (nama_gdp_k d. 5/4/2013) og Danmarks Statistik.

I de 7 lande, som i figuren har haft positiv gennemsnitlig vækst siden 2007, er BNP højere end før krisen satte ind, mens BNP i lande med en negativ gennemsnitlig vækst endnu ikke er tilbage på niveauet fra før krisen.¹ Det gælder bl.a. Danmark, hvor BNP i 2012 realt var knap 4½ pct. lavere i 2012 end i 2007 (svarende til ca. 83 mia. kr. i 2013-prisniveau), jf. figur 2. Det bemærkes endvidere, at den store offentlige sektor og de (i forhold til andre lande) store automatiske stabilisatorer (bl.a. høje dagpenge) ikke har afbødet krisen så dansk økonomi er kommet bedre ud af krisen end andre lande gennem krisen.

Anm.: BNP er opregnet til 2013 prisniveau med nationalregnskabets BNP-deflator (ændring 2005-2012) og ændringen i BNP-deflatoren fra 2012 til 2013 i Økonomisk Redegørelse, december 2012.

Kilde: Danmarks Statistik, nyeste nationalregnskabsdata (4/4-2013) og egne beregninger

De seneste tal for 2012 peger samtidig på, at dansk økonomi hænger fast i negativ vækst sammen med især de gældsplagede sydeuropæiske lande og - måske lidt overraskende - Holland. I 2012 faldt dansk BNP således med 0,5 pct. trods regeringens forsøg på at kickstarte dansk økonomi via højere skatter og højere offentlige investeringer. Til sammenligning var væksten i en række andre europæiske økonomier som Tyskland, Irland, Østrig, Sverige og Schweiz på 0,7-1 pct. Uden for Europa peger de nye BNP-tal på, at væksten er tiltaget yderligere, nemlig til 2 pct. i Japan og 2,2 pct. i USA, jf. tabel 2.

¹ I nogle lande, herunder Danmark, faldt BNP fra 2007 til 2008 (og igen fra 2008 til 2009), mens krisen i andre lande først gav sig udslag i faldende BNP fra 2008 til 2009. En rangordning af landene ud fra den gennemsnitlige vækst i årene 2008-2012 giver stort set samme billede som ovenstående, dog rykker Spanien under Danmark. Der findes en lang række mere eller mindre avancerede metoder til at fastlægge økonomiske tilbageslag (fx ved at beregne outputgab), men her er valgt en helt simpel fastlæggelse.

Tabel 1. Vækst i BNP 2011-2012, pct.	
Norge	3,2
USA	2,2
Japan	2,0
Island	1,6
Schweiz	1,0
Irland	0,9
Sverige	0,8
Østrig	0,8
Tyskland	0,7
Storbritannien	0,3
Luxembourg	0,2
Frankrig	0,0
Belgien	-0,2
Finland	-0,2
Danmark	-0,5
Holland	-1,0
Spanien	-1,4
Italien	-2,4
Portugal	-3,2
Grækenland	-6,4

Kilde: Som figur 1.

Væksten i udlandet ligger dog samlet set fortsat væsentligt under sit "normale" niveau.

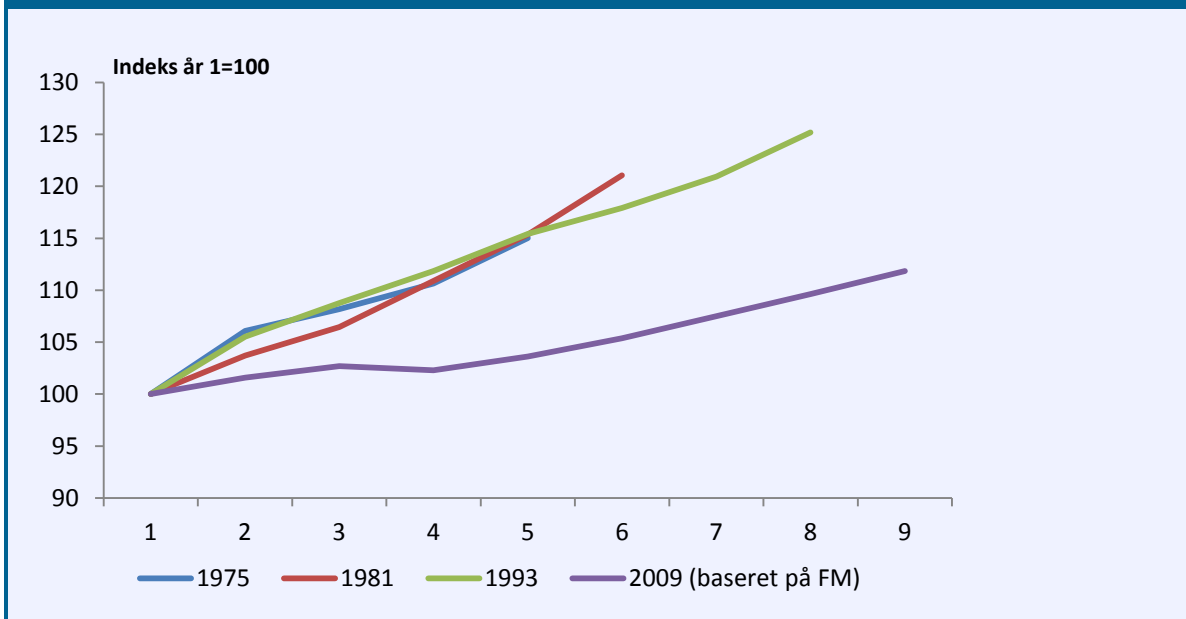
Økonomisk vækst frem til 2020

Der er flere årsager til, at den danske BNP-vækst har været så skuffende, herunder at dansk økonomi i udgangspunktet var overophedet efter en periode med stærkt stigende boligpriser, en meget høj vækst i den indenlandske efterspørgsel og en eksportsektor, der i en årrække havde oplevet tab af konkurrenceevne og markedsandele. Samtidig betød den internationale krise tilbagegang på eksportmarkederne. Kombinationen vanskeliggjorde en omstilling fra indenlandsk drevet vækst til eksportdrevet vækst i en periode, hvor den indenlandske efterspørgsel bl.a. skulle tilpasse sig formuetab og nedgang på boligmarkedet, og hvor konkurrenceevnen skulle forbedres.

Fremadrettet og i takt med, at konjunkturerne normaliseres, afhænger det danske vækstpotentiale især af produktivitetsfremskridt og vækst i arbejdsstyrke og beskæftigelse. Det er velkendt, at den danske produktivitetsvækst igennem en længere årrække har været lav, hvorfor regeringen også har nedsat en Produktivitetskommission.

Samlet peger opgørelserne på, at den aktuelle krise adskiller sig fra tidligere kriser ved at have været forholdsvis dyb og langvarig. Dette afspejles også i den tekniske baggrundsrapport til *Vækstplan DK*, som sammenligner BNP-væksten efter forskellige økonomiske tilbageslag. I tilbageslagene efter de to oliekriser i 1975 hhv. 1981 og efter den økonomiske krise i begyndelsen af 1990'erne var BNP fem år efter tilbageslagene vokset med ca. 15 pct., mens Finansministeriets beregninger peger på, at BNP ni år efter finanskrisen kun vil være vokset med ca. 10 pct., jf. figur 3.

Figur 3. Fremgang i BNP efter forskellige økonomiske tilbageslag

Kilde: Gengivelse af figur 1.7 i *Vækstplan DK- teknisk baggrundsrapport*, Finansministeriet (2013) baseret på Danmarks Statistiks nationalregnskabsdata og tabel 1.3 i *Vækstplan DK- teknisk baggrundsrapport*.

Finansministeriets fremskrivning bygger på en forudsætning om, at BNP i 2013 og 2014 vil vokse med 1,3 pct. henholdsvis 1,7 pct., med 2 pct. årligt fra 2015-2020 og med 1,5 pct. i 2020. I perioden 2020-2030 regner Finansministeriet med en gennemsnitlig årlig BNP-vækst på 1,2 pct.² Samlet peger Finansministeriets fremskrivning på, at den gennemsnitlige årlige vækst i tiåret 2011-2020 vil blive ca. 1½ pct., mens der for OECD-landene som helhed er udsigt til en gennemsnitlig vækst på ca. 2,1 pct. årligt³ svarende til, at dansk økonomi i 10-året opbygger et BNP-efterslæb på godt 6 pct.

Det bemærkes endvidere, at Finansministeriets opgørelse indregner effekterne af på den ene side de demografiske forskydninger (som vil trække den danske vækst ned) og en række reformer - herunder skatterreform, reform af førtidspension og fleksjob samt tilbagetrækningsaftalen mv. - som vil trække væksten op. Herudover indregner opgørelsen også en mere konjunkturbetinget genopretning af arbejdsstyrke, beskæftigelse og BNP.

² Opgjort på baggrund af tabel 1.2 og bilagstabel 3 i *Vækstplan DK – teknisk baggrundsrapport*, Finansministeriet (2013). For 2012 forudsættes en BNP-vækst på -0,4 pct. Danmarks Statistik har efterfølgende offentliggjort nye tal, som viser en vækst på -0,5 pct., men som ikke er indarbejdet i opgørelsen.

³ Opgjort på baggrund af tabel 1.1 i *Vækstplan DK – teknisk baggrundsrapport*, Finansministeriet (2013).